

Pukkilan kunnanvaltuustolle

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2019

1. Tarkastuslautakunta

1.1 Tarkastuslautakunnan tehtävät

Tarkastuslautakunnasta ja sen tehtävistä on säädetty kuntalaissa. Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan toimikauttaan vastaavien vuosien hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten.

Kuntalain 121 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on

- valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisena pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kuntalain 125 §:n mukaan tarkastuslautakunnan on hankittava tilintarkastuskertomuksessa tehdystä muistutuksesta asianomaisen selitys sekä kunnanhallituksen lausunto sekä valmisteltava tilintarkastuskertomuksen käsittely valtuustolle.

1.2 Tarkastuslautakunnan kokoonpano

Tarkastussäännön mukaan tarkastuslautakunnassa on kolme jäsentä. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen. Kunnanvaltuusto asetti tarkastuslautakunnan 5.6.2017 § 17 toimikaudeksi 2017–2021. Tarkastuslautakunnan kokoonpano vuonna 2019 on ollut

Varsinaiset jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet
Eino Vappula, puheenjohtaja	Eino Saarikko
Jussi Simolinna, varapuheenjohtaja	Markku Marjomaa
Soilikki Raita	Satu Koivulammi

Vuoden 2019 arviointia varten tarkastuslautakunta on kokoontunut viisi kertaa. Lautakunnan sihteerinä on toiminut tilintarkastaja JHTT Ilpo Malinen BDO Auditor Oy:stä.

1.3 Tarkastuslautakunnan toiminta

Tarkastuslautakunta on arvioinut valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumista sekä toiminnan tarkoituksenmukaisuutta. Arviointien yhteydessä on kuultu ja haastateltu kunnanhallituksen puheenjohtajaa, kahta vs. kunnanjohtajaa, rehtoria, palvelupäällikköä ja Myrskylän kunnan teknistä johtajaa. Haastateltavat ovat antaneet hallinto- ja talouskatsauksia vastuualueiltaan. Tarkastuslautakunta on merkinnyt tiedoksi varhaiskasvatusta koskevan kuntalaiskirjeen ja seurannut asian etenemistä.

Tarkastuslautakunta on seurannut kunnan päätöksentekoa ja perehtynyt talouden ja toiminnan raportteihin sekä tilintarkastajan raportointiin.

2. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

2.1 Toiminnalliset tavoitteet

Talousarviovuoden 2019 sitovat toiminnalliset tavoitteet liittyivät kuntastrategian toimeenpanoon.

Elinvoimapalvelujen sitovina toiminnallisina tavoitteina olivat elinvoimasuunnitelman laadinta ja selvityksen laatiminen vaihtoehtoisista joukkoliikennejärjestelyistä päätöksenteon pohjaksi.

Elinvoimasuunnitelman valtuusto hyväksyi 20.5.2019 § 10. Ostoliikenteen matkustajamääristä ja kustannuksista on laadittu selvitys, joka on esitelty kunnanhallitukselle 11.2.2019. Sen pohjalta kunnanhallitus on tehnyt ostoliikennettä koskevan päätöksen 4.3.2019 § 20.

Tarkastuslautakunta arvioi, että elinvoimapalveluille asetetut toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet.

Ruoka- ja siivouspalvelujen sitovina toiminnallisina tavoitteina olivat ruokapalvelujen osalta yhteistyön lisääminen koulun ja päivähoidon kanssa sekä palvelukuvausten laatiminen yksiköihin ja yhteisten pelisääntöjen luonti siitä, miten oppilaat, päiväkotilapset ja henkilökunta ovat mukana ruokakasvatuksessa. Siivouspalvelujen sitovana toiminnallisena tavoitteena oli palvelun sisällön selventäminen asiakkaille ja mitoituksen riittävyyden seuranta ja poikkeamien kirjaaminen, sekä palvelujen tuottaminen siivousmitoituksen määrittämällä budjetilla. Asiakkaiden kanssa on pidetty palavereja. Koulussa on järjestetty yhteisöllinen hyvinvointipäivä ja ruokaraati, jossa esitettyjä toiveita on huomioitu ruokalistassa. Siivouksen mitoituksia ja työohjeita on päivitetty. Muutoksia ja sisältöjä on käyty läpi asiakkaiden kanssa.

Tarkastuslautakunta arvioi, että ruoka- ja siivouspalveluille asetetut toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet.

Sosiaali- ja terveystaloudellisuudelle asetetut toiminnalliset tavoitteet olivat ”Selvitetään tapa varmistaa Pukkilan lähipalvelut ja sotepalveluiden pitkäaikainen kustannustehokkuus. (palvelusopimus)”, ”Läpikäydään ja varmistetaan Pukkilan peruspalveluiden tuotantoketju niin, että se on kokonaistaloudellisesti edullinen. (palvelusopimus)” ja ”Hyvinvointikuntayhtymä antaa kunnalle maakuntavalmistelussa tarvittavaa tukea. (palvelusopimus)”. Kahden ensimmäisen tavoitteen mittariksi on asetettu toteutunut yhteistyö ja selvitykset lähipalvelujen kehittämistä. Kolmannen tavoitteen mittariksi on asetettu yhteistyörakenteiden kuvaus. Kunnan edustajat ovat osallistuneet hyvinvointikuntayhtymän ja muihin yhteistoimintaelimien kokouksiin. Hyvinvointikuntayhtymässä on laadittu erilaisia selvityksiä ja toimintaohjelmia.

Tarkastuslautakunta arvioi, että sosiaali- ja terveystaloukselle asetetut toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet riittävässä määrin.

Varhaiskasvatustaloukselle asetettu toiminnallinen tavoite oli varhaiskasvatuksen kehittämissuunnitelman laatiminen. Kunnanhallitus on käsitellyt kehittämissuunnitelmaa ja muita varhaiskasvatuksen kehittämissasioita 11.2.2019 § 10, 4.3.2019 § 18-19, 15.4.2019 § 38-39, 13.5.2019 § 55 ja 17.6.2019 § 72. Kehittämissuunnitelma on hyväksytty 15.4.2019 § 38.

Tarkastuslautakunta arvioi, että varhaiskasvatustaloukselle asetettu toiminnallinen tavoite on toteutunut.

Opetustalouksien sitovina tavoitteina olivat vahvistaa oppilaiden arjen taitojen ja liikuntataitojen vahvistaminen, liikkumismyönteinen ilmapiirin luonti, oppilaiden osallistaminen oppimisympäristöihin liittyvään päätöksentekoon ja kouluympäristön kehittämiseen, kehittämiskeskustelut henkilöstön kanssa sekä koulun johtamisjärjestelmän kehittäminen. Liikkuva koulu -toiminnan avulla on monipuolistettu oppituntien ja välituntien aikaista toimintaa. Oppilaat ovat voineet tehdä esityksiä oppimisympäristöjen kehittämiseksi ja osallistua päätöksentekoon mm. valitsemalla kalusteita yhteisiin tiloihin. Henkilökunnan kanssa on käyty kehittämiskeskustelut ja koulun toiminta on kehitetty.

Tarkastuslautakunta arvioi, että perusopetustaloukselle asetetut toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet riittävässä määrin.

Yhdyskuntateknisten palvelujen sitovina tavoitteina olivat kiinteistöjen ja yleisten alueiden laadukas ja kustannustehokas hoito ja kunnossapito sekä henkilöstön riittävä koulutus. Katujen kunnossapidon kustannukset ovat laskeneet edellisvuodesta. Henkilöstö on päivittänyt osaamistaan hankkimalla mm. allasvesikortti- ja työturvallisuuskorttipätevyydet.

Tarkastuslautakunta arvioi, että yhdyskuntateknisille palveluille asetetut toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet riittävässä määrin.

2.2 Taloudelliset tavoitteet

2.2.1 Käyttötalous ja tuloslaskelmaosa

Talouksarviossa 2019 hyväksytyt käyttötalouden taloudelliset tavoitteet sitovat tehtäväalueita nettotasolla (toimintakate). Kaikki tehtäväalueet saavuttivat muutetun talouksarvion mukaisen toimintakatetavoitteensa.

Tuloslaskelmaosassa valtuustoon nähden sitovia ovat verotulot yhteensä, valtionosuudet yhteensä, ja rahoitustuotot ja -kulut yhteensä (netto). Verotulot jäivät muutetusta talouksarviosta 2 392 euroa, valtionosuudet toteutuivat 523 euroa yli muutetun talouksarvion ja rahoitustulojen ja -menojen netto toteutui 35 923 euroa talouksarviota parempana.

2.2.2 Investoinnit ja rahoitusosa

Investointiosan määrärahat sitovat valtuustoon nähden hankekohtaisesti. Hankkeet ovat käytännössä toteutuneet valtuuston päätösten mukaisesti. Vain Papumäentien korjaus ylittää määrärahasa 2.149 eurolla. Investointiosan tulot ylittyivät, koska Orimattilan seudun terveydenhuollon kiinteistö kuntayhtymän purkamisesta syntyneitä peruspääomanpalautuksia ei ollut budjetoitu.

Rahoitusosasta voidaan todeta, että uusia pitkäaikaisia lainoja nostettiin 2.090.000 euroa, mihin ei ollut varauduttu talousarviossa, ja lyhennettiin 325.657 eurolla. Lainojen kokonaismäärä (5.661.383 euroa) pysyi kuitenkin tavoitteellisen 5.666.440 euron puitteissa. Lyhytaikaisten lainojen määrä väheni 1.200.000 euroa.

3. Kunnan talous

Tilikauden tulos toteutui alkuperäistä talousarviota heikompana. Tilikauden alijäämä oli 1 095 354 euroa. Merkittävimmät tekijät talousarviota huonomman tuloksen takana olivat (jälleen) sosiaali- ja terveystalouden toteutuminen arvioitua suurempina ja verotulojen arvioitua pienempinä.

Edellisen vuoden tilinpäätökseen verrattuna talous toteutui kuitenkin parempana. Toimintakate heikkeni 214 981 euroa, mutta verotulot kasvoivat 259 861 euroa ja valtionosuudet 45 579 euroa, mikä myötävaikuttii siihen, että vuosikate toteutui 96 039 euroa parempana ja tilikauden tulos 161 123 euroa parempana, kun vuonna 2019 ei jouduttu tekemään satunnaisten kulujen kirjauksia.

Tilinpäätöslaskelmien tunnusluvut pysyivät pääosin edellisvuoden tasolla. Merkittävimmät muutokset olivat kertyneen ylijäämän väheneminen alijäämän verran ja lainakannan kasvu 564.342 eurolla. Negatiivinen vuosikate/poistot on huonon taloustilanteen merkki samoin kuin negatiiviset investointien tulo-rahoitusprosentti ja lainanhoitokate. Näiden kaikkien taustalla on sama asia eli negatiivinen vuosikate., joka tulisi saada positiiviseksi.

4. Kuntakonserni

Kuntakonsernin talous toteutui samansuuntaisesti kuin kunnan talous, mikä johtuu siitä, että kunnan talous muodostaa kuntakonsernin taloudesta suurimman osan. Taseen loppusummalla laskien 88 %.

5. Muita havaintoja

Tarkastuslautakunnan arviointityön yhteydessä on tullut esiin puutteita kunnanhallituksen asioiden pöytäkirjaamisessa. Tarkastuslautakunta suosittelee, että kuntalaisten ja muidenkin sidosryhmien lähettämät kunnan toimintaan olennaisesti vaikuttavia havaintoja sisältävät kirjeet, ilmoitukset ja muut asiakirjat pöytäkirjataan vähintään vastaanotetuiksi. Ja jos asioita aletaan käsitellä ja tehdä päätöksiä, ne tulee kirjata pöytäkirjaan kuntalain, julkisuuslain ja kunnan oman hallintosäännön edellyttämällä tavalla.

6. Yhteenveto

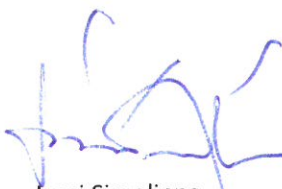
Tarkastuslautakunnan arvion mukaan valtuuston asettamat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet on saavutettu riittävässä määrin vuonna 2019.

Tarkastuslautakunta pitää huolestuttavana, että kunnan taloutta ei onnistuttu pitämään vuonna 2019 alkuperäisen talousarvion mukaisena. Talousarvion pettäminen kuitenkin johtui pääosin kunnan vaikutuspiirin ulkopuolisista tekijöistä. Voidaan vain toivoa, että edes verotulojen kehitys olisi tulevina vuosina ennakoitavissa, sillä sosiaali- ja terveystalouden menojen arviointi näyttää epäonnistuvan useimpina vuosina.

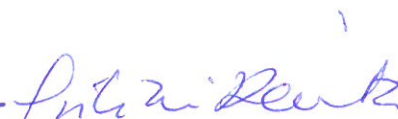
Pukkilassa 16. päivänä huhtikuuta 2020

Eino Vappula
puheenjohtaja

Jussi Simolinna
varapuheenjohtaja

Soilikki Raita
jäsen